

Bilaga B - Att beakta hos äldre med traumatisk hjärnskada

Tänk på följande hos äldre personer:

- Lågenergitrauma, fall, är vanligaste orsak till traumatisk hjärnskada hos äldre.
- Det är vanligt att äldre personer har läkemedel som kan öka risken för fall och som påverkar blödningsbenägenhet.
- Patienterna kan ha flera sjukdomar och läkemedel som påverkar symtom och vitala parametrar som kan försvåra bedömningen.
- Åldersförändringar i hjärnan medför att symtom på intrakraniell svullnad och blödning kan uppträda i ett senare skede.
- Sköra äldre har redan minskad reservkapacitet vilket innebär att ett snabbt och korrekt omhändertagande kan vara livsavgörande.
- Låg funktionsnivå och kognitiva funktionsnedsättningar är viktiga riskfaktorer för fall

Det viktigt att

- undvika undertriagering på grund av ålder
- göra förnyade bedömningar och regelbunden uppföljning av vitala parametrar
- utreda fallmekanismen som kan vara relaterat till ortostatism, arytmier, aortstenos eller annat som kan behöva utredas, åtgärdas och behandlas
- vidta åtgärder för att minska risken för nya fall, att genomföra regelbunden läkemedelsgenomgång minst en gång per år, att genomföra synundersökning regelbundet minst en gång per år

Det finns evidens för att snabbare omhändertagande och korrekt triagering vid omhändertagandet av en äldre patient med traumatisk hjärnskada ger bättre prognos och överlevnad. Ålder i sig ska inte påverka omhändertagandet. Skattning av skörhet tidigt efter inläggning rekommenderas som en del av personcentrerad vård.

Skörhetsskattning med fokus på patientens funktion och allmäntillstånd innan insjuknandet kan ge en bättre bild av hur mycket skadan påverkar personens funktion, aktivitet och delaktighet. Detta är viktigt inte bara för att kartlägga behov av utredning och rehabilitering, utan också för att tillgodose ökat behov av hjälpinsatser. Skörhet är ett bättre begrepp än kronologisk ålder för att till exempel beskriva och identifiera äldre som har ökad risk för negativa händelser. Det finns flera sätt att mäta skörhet. Som till exempel Clinical Frailty Scale (CFS) är framtagen av Rockwood et al och baseras på deficit-modellen. CFS är inte validerat för personer under 65 år eller för dem med enskilt handikapp.